

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemai nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 114.

V Ljubljani, v soboto 17. maja 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 16. maja.

Obrtnijska postava.

(Drugi dan.)

Za Saxom govoril je včeraj koroški poslanec Pacher. Po svojem mišljenju je liberalce, po stanu svojem fabrikant, vendar pa je spravljivega značaja in nesebičen, ki toraj tudi delavcem privošči boljšega stanja. Zato je govoril za novo obrtnijsko postavo, ki se ozira na vsestranske koristi in od ktere on ne pričakuje, kakor nekteri drugi liberalci, da bi bila industriji na škodo. Velika napaka njegova je bila, da je pretresal neko brošuro, ki jo je o naših fabriških razmerah na svitlo dal baron Vogelsang, in da je skušal opravičevati Wiesenburga, češ, da ni res, kar se v tej brošuri o njegovi tovarni govori, ker so porotniki obsodili vrednika lista „Kikeriki“, ki je v smislu te brošure zabavljal čez Wiesenburga. Pa ravno ta sodnijska obravnava je pokazala, da se res strašanske reči godé po nekterih tovarnah, da si je neko dekle nekega tedna prislužilo samo 2 kr., da morajo delavci sami plačevati razsvitljava, da jih pazniki tepejo itd. Porotniki toraj niso izrekli, da bi ne bilo res, kar se je očitalo Wiesenburgu, ampak oni so le potrdili, da so bile besede, ki jih je pisal „Kikeriki“, zabavljive in postavno prepovedane, kakor je n. pr. postavno tudi nedopuščeno komu reči tat ali falot, dasiravno je zares kradel in je sploh malopriden človek.

Tretji govornik bil je znani Dunajski demokrat Löblich. Pa kako je govoril? Teško je to povedati. Löblich se povsod in pri vsaki priliki véde, kakor, da bi bil mesija obrtnijskega stanu, in vendar mož nima jasnih pojmov o razmerah in potrebah obrtnikov ter ne vé prav, kaj hoče. Včeraj se je zlasti hudoval zoper to, da se določuje delavni čas za fabriške delavce; boji se, da bo treba enake določbe tudi za male obrtnike, kar bi jim bilo pa v silno škodo in pogubo. G. Löblich prezira, da so razmere po fabrikah drugačne, kakor pri malih obrt-

nikih, da je fabriški delavec tako rekoč živa mašina, in da enolično delo njegovo mori telo in duha, med tem, ko je pri malih obrtnikih veliko razlike pri delu, večkratnega odihla in razvedrenja. Pa dasi sta Sax in Löblich govorila zoper postavo, sta vendar oba naznanila, da bosta glasovala za posebno obravnavo.

Prvi je danes govoril g. kupčijski minister, ki si je pa obširneje razloge pridržal za posebno obravnavo. To pa je pripoznal, da se vlada strinja s postavo, ki jo je sklenil obrtnijski odsek, dasi se v nekterih rečeh bistveno loči od vladnega predloga. Za njim je prišel na vrsto dr. Bilinski in sicer za postavo. Nedavno mu je Menger očital, da je še premalo časa poslanec, da bi mogel govoriti o obrtnijskih postavnih določbah, vendar pa je dr. Bilinski danes pokazal, da ravno on te zadeve bolje pozna, kakor marsikdo, ki se s tem ponaša. Mirno in jasno je razkladal pomen obrtnijske postave in govoril edino le o tej postavi. Namen njen je, da varuje slabejši del, namreč delavca, pa tudi gospodarja, kadar je proti delavcu na slabjem.

Skrajnim strankam ni mogoče vstreči, in sicer ne delavcem in ne podvzetnikom ne. Zmernim pa, ki so še zmerom v večini, bode gotovo močno koristila nova postava. Dr. Bilinski na to pretresa posamezne oddelke in kaže, kako da so določbe primerne posameznim potrebam. Kakor sem rekel, držal se je Bilinski strogo postave same, zato Vam pošljem njegov govor, da ga objavite celega, ker je najboljši razlaganje važne postave, s katero se ravno sedaj peča državni zbor, in ki je tolike važnosti in tako velikega pomena za obrtnijski stan. Zaslužena pohvala donela je g. govorniku od vseh strani; in dasi je govoril tako rekoč prav po domače brez govorniških figur, poslušali so ga poslanci vse skozi z največjo marljivostjo in pazljivostjo.

Za Bilinskim prišel je na vrsto liberalni poslanec Mauthner, ki se je oglasil zoper postavo. Kdaj bo splošnja obravnava dovršena, ne vem, najbrže še le jutri, ker je vpisanih še mnogo govornikov. Da se nihče ni mogel pritožiti, so morali oni,

ki so se oglasili k besedi, med seboj lozati, kako se bodo pri govorjenju vrstili med seboj.

Železnični odsek

se danes snide, da sklene, kaj naj se zgodi s severno železnico. Pododsek mu bode po nasvetu dr. Tonklija priporočal vladi na prosto voljo dati, da naj železnico prevzame v svoje lastno oskrbovanje, ali pa da naj z delničarji sklene novo pogodbo. Dr. Herbst je bil pa nasvetoval, da naj se od vlade tirja, da železnico prevzame sama in da ne dela nove pogodbe. Ni dvoma, da bo večina železničnega odseka pritrdila nasvetu dr. Tonklija. Ali bo pa reč prišla v obravnavo tudi v državnem zboru, se pač ne vé, ker mu ne bode ostajalo dolgo časa. Sicer pa to nič ne dé, ker je v pogodbi izrečeno, da se mora državni zbor do 1. junija odločiti; ako toraj državni zbor dotlej molči, pogodba dogovorjena med vlado in delničarji sama po sebi zgubi veljavo in vladi ne ostane družega, kakor pričeti novih obravnjav.

Gospodska zbornica

je včeraj tudi zborovala ter pritrdila nekterim od poslaniške zbornice sklenjenim postavam. Liberalni listi se nađejajo, da bo gospodska zbornica gotovo imela kake pomislke zoper postavo, ki je bila napravila te dni med levičarji toliko hrupa in ki se je včeraj v gospodski zbornici izročila v pretres dotični komisiji. Pa gospodska zbornica se bo gotovo bolj držala pisem, v kterih je dokazano, da se je vršilo vse lepo v redu, kakor pa krupa, ki so ga bili prav po nepotrebnem napravili levičarji, kterem je dr. Smolka še včeraj prav odločno rekel, da ni res, kar trdijo in da je bilo njegovo ravnanje pravilno.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. maja.

Notranje dežele.

„Köln. Ztg.“ ima od laško-avstrijske meje dopis, v kterem se slikajo lepe razmere, ki so ondi

LISTEK.

Dr. Jos. Jan. Nejedli.

V sredi tekočega šolskega leta se je na tukajšnji viši gimnaziji poslovil ter poslavljen z najvišim cesarskim priznanjem umaknil v zasluženi pokoj čestiti profesor dr. Nejedli.

Nejedli (prej Necedly) — izmed sorodnikov nekteri tega imena slovijo v českem slovstvu — Josef Jan je bil rojen 21. febr. 1821 v zlatni Pragi, kjer je l. 1849 postal doktor filozofije. Priljubljuje se za učiteljstvo v srednjih šolah sluzi nekoliko časa ondi pri c. kr. knjižnici, a vže leta 1852 naredi preskušnjo iz propedeutike in matematike na Dunaju, vstopi za pomožnega učitelja na gimnazijo v Levoči (Leutschau) na Ogorskem, kjer kot pravi učitelj podučuje do l. 1861, kedar so se izmed Madjarov umakniti morali vnanji vradniki. L. 1862 pride za profesorja na gimnazijo v Ljubljano, kjer je neprenehoma čez dvajset let služil in doslužil tako, da v blagem spominju ostane učencem in učiteljem.

Mož vede in umetnije je kazal se ne le v šolskem učenju, temuč tudi v pisanju, v šolskih gimnazijskih izvéstjih, kjer se nahajajo mnogoteri njegovi učeni matematični pa filozofični sestavki na pr. l. 1863: Ueber Euler's Auflösungs-Methode unbestimmter Gleichungen des ersten Grades; l. 1865: Elementäre Ableitung der Budan-Horner'schen Auflösungs-Methode höherer Zahlengleichungen; l. 1868: Beitrag zur Zerlegung gebrochener rationaler Functionen im Partialbruche; l. 1870: Note über die mehrfachen und willkürlichen Werthe einiger bestimmten Integrale; l. 1874: Ein Beitrag zur Auflösung unbestimmter quadratischer Gleichungen. — L. 1871: Die Philosophie in verschiedenen Schulen; l. 1873: Ueber philosophische Propädeutik; l. 1875: Die Erfahrung als Problem der Philosophie; l. 1882: Die Theorie der Sinneswahrnehmung. —

Kakor v šolskih naukih, po umetnih izpraševanjih na pr. pri godnih preskušnjah, tako spričuje tudi v omenjenih učenih razpravah, da je mož strokovnjak v svojih vedah, res profesor in doktor. Z največjo lahkoto in jednako dušnostjo je pojasnoval težke stvari ter po težkih bukvah olajševal

svoja nauka tudi učencem, kterim je ali propedeutika ali matematika delala preglavico, kajti nikdo nima sposobnosti do vseh znanstev, iz kterih se premnogo tirja v novejši dobi po srednjih šolah od učencev. Kakor iz matematike, tako ima tudi iz filozofije gospod profesor veliko izvrstno obdelane tvarine v svojih spisih, o kterih bi bilo le želeči, da dojdejo na korist večemu občinstvu! Ko bi sploh vrli učenjak starejši oddati mogel mlajšemu zaklad svojih véd in znanj!

Sam jako tankega čutila — nikdar ni žalil niti narodnega slovenskega, niti verskega čutila svojih sotrudnikov ali svojih učencev, marveč je bil — zmožen kolikor toliko češčine — vedno praveden do naše slovenske mladine, in celó marljiv v cerkvenih dolžnostih. Dasi je bilo v burnih letih dokaj prilike po učiteljskih zborih, vendar se nikdar strastno ni vtikal v politične borbe ali narodnostne prepire, držeč se pravila šolskega, da „kopita sodi naj kopitar!“ Po takem pravednem in vljudnem občevanju si je pridobil občno spoštovanje pa zaupanje. Kaderkoli je ravnatelj gimnazijski bil v drugih službenih opravilih, izročil mu je obično ključe do svoje pisarne ter prepustil posle ravna-

nastale, odkar je k avstro-nemški zvezi Italija pristopila. Dopolnilnik pravi, da je bila popred tista okolica pravi Eldorado vseh postopačev in nemaničev, ki so se „irredenti“ zapisali. Iz Tridenta, Rovereda, Arka, Rive dohajali so semkaj demonstracije delat, ker so se trdno nadjali, da bodo čete kralja Humberta kmalo zasedle južne Tirole. Namesto teh prikazali so se pa ob avstrijski meji laški karabinierji, ki sedaj v družbi naših orožnikov ob laško-avstrijski meji „irredentovske tiče“ preganjajo. Vendar pa tukaj ni še vse, kakor bi moralo biti, in tudi nimamo nade, da bi bilo, dokler se v Trstu, kjer ima „irredenta“ glavno gnjezdo svoje ne postavi na prvo mesto mož jeklenega značaja, odločno avstrijskega mišljenja in pa slovanske krvi, če tudi se mu morda ob strani blišči „britka sablja“. Še le tedaj se bo lahko reklo z dobro vestjo: „Irredente več ne bo!“ Tega Trst potrebuje, ako se hoče ohraniti Avstriji in Slovanstvu. Da drugače ni mogoče, kaže nam sedanost. Pospeševanje laške in nemške narodnosti vdušilo je po želji poprejšnje politike skoraj slovansko narodnost, in jo še sedaj ne pusti kviško, ob enem porodilo nam je pa tudi „veleizdajno irredento“, ki noč in dan na to preži, kako bi odtrgala lepo naše Primorje Avstriji in ga Italiji vtelesila. Da se pa to ne bo še tako naglo zgodilo, hoče in mora naša skrb biti in tudi bo, samo da se nam ne bodo od zgoraj polena pod noge metala.

Plener je kujajočim se *levičarjem* predlagal, da naj bi se njih popred ne povrnili v zbornico, dokler se predsednik poslaniške zbornice, dr. Smolka, ne odpove prostovoljno predsedništvu in za to mesto ne izvoli kak levičar. (Ali kali?) Chlumetzki je pa rekel, da bi bilo boljše, da popred zaslišijo kaj bo Smolka sploh rekel, kako se bo opravičil; pri tem je tudi ostalo.

Zmerna opozicija na *Hrvaškem* razvila je svoj program v „Pozoru“. Znano je namreč, da zmerna opozicija pogodbo z Ogersko deloma priznava, ob enem pa misli vse svoje moči na to zastaviti, da svoji domovini popolno samostalnost pridobi, tako kakoršna ima Ogerska nasproti Avstriji. „Sloboda“ se pa temu programu protivi, ter ga nemiselno sleparstvo imenuje, češ, da ni mogoče ob enem nagodbe priznavati in za popolno samostalnost delati. Eno izključuje drugo, kjer je eno, postane drugo neizvršljivo. Trijalizem in pogodba se nista nikdar vjemala in se nikdar ne bota. Zaradi tega se „Slobodi“ zmerna opozicija mnogo nevarneja zdi, kakor pa narodna stranka. Pogodba se mora ali popolnoma priznati, kakor jo priznava narodna stranka, ali pa zanikati, kakor to dela pravna stranka (Starčevićevi).

„Agrar Zeitung“ pravi, „da je neumnost na to misliti, da bi *Hrvaška* brez ozira na druge narode popolnoma samostojna postala. Kdor hoče pravo hrvaško politiko zadeti, vravnati jo mora s politiko drugih narodov. Da bi Hrvaška večjo samostojnost vživala, kakor Avstrija ali Ogerska, da bi ona predpravice imela, ki jih drugi narodi nimajo, je nesmisel. Kdor ima take uzore, on ni politikar, temveč sanjač“. Mi toliko mislimo, da Hrvaška ne zahteva večje samostojnosti, kakor jo ima Avstrija ali Ogerska, da pa sploh nekaj zahteva, je pa čisto prav in hvalevredno. Tisti, ki še ni nikdar nič zahteval, tudi navadno še nič ni dobil. Kdor pa veliko zahteva, nekaj vendar-le doseže; če tudi se mu mnogo odbije, nekaj vedno še ostane?

O nesrečnem izidu posvetovanja glede *srbskih volitev* v ogerski državni zbor v mestu Ulmi se uradno poročilo tako-le glasi: „Milosavljević in njegovi pristaši, vsi privrženci Omladine, so že dolgo časa med priprostim ljudstvom raznašali laž, da se je na srbskem shodu v Veliki Kikindi srbska narodnost Madjarom prodala; da se bodo Madjari sedaj srbskih šol, cerkvá in narodnega premoženja s silo polastili, Srbe pa da bodo po sili pomadjarili. Priprost narod se je res dal pre-

slepiti in je sklenil tisto zborovanje vničiti. Volilec se je sešlo okoli 600, in je večina Živkovića za predsednika volila. Komaj pa je ta govoriti začel, nastalo je v dvorani nezaslišano tulenje. Stolnik (okrajni sodnik) Palfy je zbrane štirikrat opominjal, naj se mirno zadržijo in ko pa vidi, da vse skupaj nič ne pomaga, zaukaže orožnikom, da naj rogoviče iz dvorane spravijo, na kar je blizo šestdeset ljudi dvorano zapustilo. Kar jih je ostalo, so se mirno dalje posvetovali. Sedaj je pa na cesti strašanskih vrisih in trušč nastal. Blizo šest sto kmetiških fantov jelo je vrata naskakovati. Huzarski nadporočnik Mariassy zahteval je trikrat, da naj se razidejo, žal, da vedno brez uspeha. Vidoč, da je vsaka beseda zastoj, plane s svojim oddelkom med množico in pri tisti priči bilo jih je nekaj pod konji. Huzarji udrihali so z golo sabljo, ter so dva hudo, tri pa lahko poškodovali. Če tudi je bila zdravniška pomoč takoj pri rokah, je vendar le eden hudopoškodovanih že umrl. Popoldne je bilo zopet vse mirno.“

Vnanje države.

16. maja selila so se *srbska ministerstva* in arhivi v Niš, kamor se bo za časa skupščine tudi kralj preselil. V ministerstvo za nauk in bogočestje so nameravali poklicati Čumića; toda Piročancevi prijatelji so se imenovanji uprli.

Gledé *priklopa srbskih in bolgarskih železnic* s turškimi ima v Carigradu dotična komisija svoja posvetovanja in se je nadjati, da se izdelek že bodoči teden sultanu v potrdilo predloži.

Vsled *Bismarkovega pisma* na vojnega ministra nemške države, v katerem železni kancler vpraša, če se li vojnemu ministru nevarna zdé izdajka pojasnila, ktere je Kraszewski o nemški armadi tujim velesilam izročeval, pričela se bo proti Kraszewskemu zopet obravnava, ki se peča z delovanjem Kraszewskega v Draždanih; Kraszewski je bil enkrat že vanjo zapleten, pa se je ustavila, ker mu niso ničesa dokazati zamogli. Ker je pa Bismark sam sedaj reč iz novega sprožil, jo bo preiskovalni sodnik zopet v roke vzel. S Kraszewskim vred zaprli so pa tudi Hentscha, ki je v ravno tejštroki, pa za rusko državo delal. Hentsch je rekel, da ni vedel, da je tisti Adler, kteremu je on svoja poročila prodajal, ruski agent; on ga je imel za časnikarskega agenta. Ko je Hentsch leta 1880 zvedel, da je Adler ruski tajni agent, je takoj vstavil. Kar se tiče ovaje, kako naj se konji pobirajo ob vojskinem času, tista ni nič drugega, kakor gola prestava dotičnega naj-novejšega pravilnika, ktereга mu je hlevar princa Viljema dal, in on si še mislil ni, da bi to kaka tajnost biti utegnila. Kraljevi hlevar Plinzner je dotični pravilnik prejel, ko je šel s komisijo, ki je konje nabirala, po tiste v Frankobrod; ker sta bila s Hentschem prav prijatelja, mu je dal pravilnik brez kakega pomislika v pregled.

Potovanje cesarjeviča Rudolfa je *ruskim časnikom* še vedno vir, iz kterega zajemajo svoje politične kombinacije gledé avstrijske in ruske politike na Balkanu. „Russkij Kurjer“ pravi, da se ima Rusija edino le knezu Bismarku zahvaliti, da jo je jela Avstrija na Balkanu spodrivati. On je bil tisti, ki je stari Avstriji pokazal, kje je nemški tesar izhod napravil iz bivše nemške zveze, ter ji za odškodovanje namignil, kam naj se zdaj obrne. Bismarku je bilo grozno veliko na tem ležeče, da je za vsak slučaj proti Rusiji imel na jugu zaveznika v lastnem interesu, na kterega se je smel zanesti. Kar je Bismark nameraval, to je dosegel. Avstrija znala si je pridobiti pri Jugoslovanih zaupanje, kar jasno navdušen sprejem dokazuje, ktereга so Jugoslovani cesarjeviču Rudolfu povsod pripravili. Avstrija je na glasu visoko-izobražene države, v kteri je vsaki narodnosti spoštovanje in razvoj zagotovljen. To je porodilo pri Jugoslovanih Avstriji prijazno stranko, ki se k Avstriji nagiba, ki si želi njene omike pri-

svojiti. Ta stranka je v živem nasprotju z nami, kar je pa deloma naša malomarnost sama zakrivila.

Dalje se „Kurjer“ sklieuje na požrtvovalnost Rusov za Jugoslovane, rekoč: „Ni ga naroda, ki bi bil toliko žrtvoval za druge, kakor smo ravno mi žrtvovali za Jugoslovane. Česar nam pa primanjkuje, je vztrajnost in prebrisanost v naših delih. Najprvo nesemo za Slovane svojo kožo naprodaj, in komaj je spečamo, pa odstopimo; ali če tudi še nadalje vstanemo z njimi v zvezi, si naši zastopniki ne umejo pridobiti ljubezni in sočutja dotičnih narodov. Mnogo zastopnikov imamo, ki pa stvari silno škodujejo po svojem napuhu, birokratizmu in po nezmožnosti, da bi nas znali kraju primerno zastopati. Kar se pa mladega zaroda tiče, ga pa že celo ne umemo sebi pridobiti. On se podučuje po zapadno-evropskih učiliščih, večinoma v Avstriji, kjer se navzame avstrijskega duha in mišljenja. Kratko in malo, mi ne umemo svoje naloge med Slovani. Avstrija zopet si ne more pridobiti hvaležnosti Slovanov, pač pak si zna pridobivati njih sočutje, ki se jim kaže dobrega sosedu, ki jim noče zapovedovati, temveč bi rada le v lepi prijaznosti z njimi živela“. Enako se oglašajo večinoma tudi drugi ruski listi.

Dolgo je trajalo, da so se *Kitajci* Francozom podali, ali podali so se vendar-le. Pogodba, ktero je prvi minister Ferry v imenu vlade Kitajcem v podpis predložil, je podpisana; ona pripoznava Francoze za pokroviteljske gospode nad Tonkinom in Anamom, kjer nekako 20 milijonov ljudi prebiva. Francozi so pa tudi ponosni na ta svoj vspeh, kakor na kaj posebnega in bodo vsled tega ministra Ferry-ja še enkrat toliko obražali, kakor so ga do sedaj. Spomina vredno je pa to Ferry-jevo dejanje tudi še zaradi tega, ker je s Tonkinško zadevo vse nemirne duhove, ki so le na osveto preko Rena mislili in vsak čas pripravljeni bili starega nasprotnika in zmagovalca od leta 1871 takoj zgrabiti. Za vse take duhove je bil Tonkin magnet, ki je nevihto na-se potegnil, ktera se je lansko leto nad srednjo Evropo zbirati začela. Za Francoze bo to pokroviteljsvo posebno imenitno v trgovinskem oziru; sedaj jim bo mogoče pod domačo zastavo v one kitajske kraje po Rudeči reki daleč v deželo svoje obrtniške izdelke izvaževati, kar se ve da Angleže ne bo kdo vé kako veselilo, posebno pa še, ker se jim v Egiptu dokaj slabeje godi, kakor se je Francozom v Tonkinu.

V *angleškem parlamentu* so se zopet nekoliko sporekli. Govornik opozicije Hicks-Beach je vladí očital sramotno politiko, da je Gordona brez vse pomoči, daleč od svojih, dan na dan v smrtni nevarnosti, kjer je od svojih sovražnikov obkoljen, kar brez vse daljše brige, samega sebi prepustila in to za vlado nikakor častno očitanje skuša tudi s tehtnimi dokazi podpreti. Gladstone pa opravičujevaje sebe in vlado pravi, da to vse vkup ni nič res; vlada na Gordona nikakor ni pozabila, še manj pa, da bi ga bila prepustila osodi. Opozicija ne zastopa prave politike, ker zahteva, da naj bi se Sudan zopet podjarmil in narod, ki se le za svojo svobodo bojuje ter se tudi smrti ne vstraši, zopet podvrge! Dobro! Prav je tako! Vprašali bi pa vendar-le, ali gospod Gladstone vsega tega ni že poprej vedel, preden je moral doživeti, kako mu je Mahdi generale otepel in vojske vničeval? Čemu pa je bilo treba toliko tisoč mladih mož žrtvovati, ako se mu smilijo ubogi Sudanezi in ako jih ne mara v prirojeni jim prostosti žaliti? To priznanje pride nekoliko prepozno! Dalje pravi Gladstone, da se opozicija sedaj le zato za Gordona poteguje, da bi vladí škodovala, kakor je popred iz ravno tega namena čez-nj zabavljala. Vse delovanje opozicije ima pa ta namen, da bi rada liberalce od vlade odstranila in konservativce tjakaj postavila. Sicer, pravi Gladstone, pa nikdo ne more trditi, da bi se bilo Gordonu naročilo, da naj z vojaško silo poskusi, ako bi se mu tako ne hotlo obnesti. Vlada ima res Gordonu nasproti dolžnosti,

teljske, ktere je dr. Nejedli tudi vselej točno izvrševal.

Da je po tolikoletnem in tako prijateljskem delovanju slovó njegovo milo bilo sodrugom profesorjem, to je lahko uméti. V zadnjem skupnem učiteljskem zborovanju hvalno ogovori gospod gimnazijski ravnatelj v imenu pričujočih odhajočega profesorja, kteri se ginjen zahvaljuje vsem in vsakemu posebej za skazano prijaznost. Pozneje mu pokloni učiteljski zbor gimnazijski v pristojnem spomeniku svoje fotografije v znak vzajemnega prijateljstva.

Kar se mi zdi pa še više pomembe, je to, da je tudi šolska mladina, ktera ne zna in ne more vsestransko ceniti zaslug profesorjevih, na jako ljubeznjiv način poslovala se od njega; tako na pr. v petem razredu slovénkem, v kterem je bil profesor Nejedli zadnje polletje razrednik, celó v ličnem latinskem ogovoru. Najbližnja dva razreda, s kterima je naposled imel še opraviti, poklonila sta mu tudi svoji skupni fotografiji; učenci više gimnazije sploh pa so mu po svojih peveih izročili pisano čestitko ter za spominjsko večernico zapeli lepi dve pesmi, nemško in slovénsko, kar je priletnega go-

spoda jako ginilo in močno razveselilo. Poln hvale je do naše mladine, ktera je s tem, da je brez ozira na narodnost počestila znanstvene zasluge svojega vernega učitelja, v istini počestila tudi samo sebe.

Prava učenost je vselej ponižna, nikdar prevzetna, nikdar zoperna. Tako je gospod dr. Jos. Jan. Nejedli vsikdar bil pohleven in skromen v svojem občevanju. Brez zaroda hoče vdovec po smrti svoje drage soproge preživeti svoje dni mej Slovenci, med kterimi šteje vdanih svojih učencev in naslednikov dokaj, v beli Ljubljani še v vednem učenju, pa mirnem pokoju. Bodi mu na zdravje še mnogaja leta!

V Ljubljani, 16. majnika 1884. J. M.

Severno-iztočna morska potovanja skozi severno ledeno morje s posebnim obzirom na Nordenskjöldovo l. 1878—79.

(Spisal prof. I. Steklasa.)

(Dalje.)

Že proti koncu 17. veka so znatno ponehvale vožnje ruskih ribarjev na Novo Zemljo; trgovinske

vožnje pa so že zdavno poprej prenehale. Vzrok je bil temu bržkone ta, da so Rusi osvojivši Sibirijo, s to zemljo raje občili po suhem čez Ural, o kterem je bilo toliko praznoverja raztrešenega, nego po negotovem Karskem morju, ter je zategadelj ruska vlada celó na otoku Matvejevem pri Jugorski cesti straže postavila. Ti stražarji so prejemale od lovcev davek, ter je to na-nje tako delovalo, da je vsaka vožnja po morju prenehala, da ne znamo za nobeno podvzetje v času od Rodivana Ivanova do velike severne ekspedicije v tem morju. Le ta je preiskovala razun severne obale ruskega carstva tudi ta del morja, o kterem govorimo, in sicer l. 1734—35 Muravjev in Pavlov, ter l. 1736—37 Maligin, Skuratov in Suhotin. Oni so imeli sicer iztraživati samo Sibirijo, vendar nam je zdaj tukaj omeniti — ostalo sledi kasneje — da so oni v istini po neizmernih težavah iz Belega morja v Ob prodrli, in da so zemljevidi, ki se še zdaj rabijo, izdelani deloma po delih velike severne ekspedicije, da je pa tudi Karsko morje od tega časa ostalo ozloglašeno vsled težav, ktere so imeli ti mornarji zaradi svoje nevestine v vsem pretrpeti. Kakor skoraj o vseh oddaljenih zemljah, tako se je mislilo tudi o Novi Zemlji, da

a ravno take pa tudi nasproti Angleški. Skušali bomo obema vstreti. Če ne bo drugače, pravi Gladstone, odposlati se bode moralo nekaj vojakov tjakaj v ono strašansko deželo in podnebje, toda brez posebne sile ne, le ako bi čast in angleške koristi neogibno to zahtevale, potem še le. Da bi pa vlada le zaradi tega svoje vojake v Sudan na sprehod vodila, ker opozicija to želi, se pa ne bo nikdar zgodilo. Gladstone ima marsikaj prav, vse skupaj pa ni nič! On je rekel A, treba je, da reče tudi B, in takih misli so vsi angleški listi brez razločka barve.

Izvirni dopisi.

Iz Polja, 16. maja. Čitateljem „Slovenčevim“ je znano, da je vodstvo južne železnice so spomlad ukazalo, da se vsa očetova drevesa ob njeni progi posekajo in nadomestijo s sadnimi. To se je zgodilo in posekali so vsa ona drevesa. Vejevje so prodali, hlodov pa menda še ne. Nekdo, ki ima zdaj takih očetovih drv in bode kuril ž njimi, mi je pripovedoval o lastnosti tih drv in njihovih pepelnih ostankov, ker je ž njimi že prejšnja leta žgal o priliki, kedar so ta drevesa obsekovali in vejevje železničnim čuvajem prepustili, to-le: Les očetovih dreves gori kaj lepo in dobro; neka sokrovca se cedi iz lesa in ta je, kakor da bi ogenj še pospeševala; les sam na sebi ima nekak neprijeten duh, ki ga pa ogenj pohrusta. Pepel teh drv je skoraj bel ko pšenična moka in čez vse vgoden za perilo. Njegova žena, pravi, je imela ta pepel za žehto in tako lepo oprala perilo ž njim, kakor še nikdar ne prej s katerim drugim lugom, pa je veliko manj mile v to porabila. Nadalje pravi, da je bil dobil na svojo obleko madeže od olja in firneža, ki se po nobeni ceni niso dali iz nje izprati; v lugu tega pepela oprana pa je zgubila vse madeže. Ako je resnično, kar upam gotovo, ker toliko resnicoljubnosti že prisodim mojemu poročevalcu, bi znabiti ne bilo napačno, ko bi pri nas kje na kakem slabem prostoru poskusili s tem drevjem.

Pa še drugo dobro stran ima to drevo. Njegov les je bel, skoraj da snežno bel; lepe rasti je brez grč, tistih neprijetnih in nesrečnih grč, ki marsikakega h . . . priubljajo, tedaj se dá mizarjem prav lično obdelati. Videl je ta moj poročevalec sobino opravo iz takega lesa, ki je neki krasnejša bila, ko ona iz javorovega lesa. Kmetje hvalijo ta les tudi, da je jako vgoden za kolárja.

Se drugo dobro lastnost ima in sicer to, da se ono samo in sicer kaj rodovitno plodi; mladike pri-raščajo ali iz korenin, ali iz semena, kterege vsako drevo v jako veliki množini prirodi. Raste kaj vspešno. Menda bo zdaj 27 let, kar so ob južni železnici nasadili ta drevesca in letos? — Kako krasna debela so posekali! In pomisliti je treba, da je zemlja ob železnični progi, zlasti na Ljubljanskem polju zelo peščena in slaba, in vendar tolika rast! Kolika bi bila še le na boljši zemlji! Kakor skušnja ob železničnem bregu kaže, bi toraj kaka goličava s takim semenom obsejana v kratkem sama sebe pokrila in košat gojzd obrodila. Rokodelci bi morebiti ta v resnici lep, beli, srednje trd in močen les še za kaj drugega porabiti utegnili.

Do takih misli sem prišel, ko sem gledal lepa posekana debela in poslušal poročevalčeve besede, ktere sem v blagovoljni prevdarek ali v poskušnjo začrtal.

Iz Slavine, 15. maja. Danes je bila tukaj delitev premij za junice iz Kalistrove vstane. Bilo je razdeljenih 105 gold. v srebru, in obdarovanih 10 junic izmed prignanih 29. Prvo premijo 30 gl. za najlepšo junico je prejel Jožef Semec iz Slavine, h. št. 1; drugo 15 gold. Matija Penko iz Gradca, h. št. 1; in po 7 gold. 50 kr. so prejeli sledeči gospodarji: Luka Kovačič iz Radohove vasi, h. št. 29, in Anton Dekleva ravno od tam, h. št. 23, Fr. Čelihar iz Št. Petra, h. št. 22, Janez Poženel iz Rakitnika h. št. 29, France Miliharčič iz Koč, h. št. 15, Andrej Kristan iz Gradca, h. št. 2, ter Fr. Malneršič in Jakob Ipavec iz Matenje vasi, h. št. 9 in št. 8. Pri sv. maši pred delitvijo je bilo veliko ljudi v cerkvi, ki so molili za ustanovitelja in dobrotnika, ranjcega gosp. Janeza Kalistra; pri delitvi pa je bilo pričujočih obilno gospodarjev, kateri so si ogledovali malo domačo živinsko razstavo. Vreme imamo prijazno, cvetelo je vse lepo, in imamo upanje na dober in bogat sadni pridelek.

Domače novice.

(Loterija za cerkev Jezusovega presv. Srca.) 10. maja izsrečkane številke glavnih dobitkov so sledeče: Vrsta 9 srečka 26 mašni plašč, vrsta 18 srečka 26 mašni plašč, vrsta 25 srečka 31 mašni plašč, v. 202 s. 4 mašni plašč, v. 245 s. 17 srebrna ura, v. 270 s. 35 velika podoba (kip) neomad. Spoč. M. D., v. 290 s. 28 velum, v. 318 s. 29 mašni plašč, v. 383 s. 1 velum, v. 421 s. 18 mašni plašč, v. 440 s. 22 mašni plašč, v. 464 s. 33 mašni plašč, v. 573 s. 1 namizno orodje za kavo, v. 831 s. 1 srebrno namizno orodje, v. 835 s. 37 mašni plašč, v. 839 s. 2 mašni plašč, v. 861 s. 25 mlad konj, v. 865 s. 30 srebrna zapestnica, v. 914 s. 37 mašni plašč, v. 1041 s. 24 mašni plašč, v. 1060 s. 31 mašni plašč, v. 1070 s. 37 odrasčen konj, v. 1200 s. 17 zlata uhana, v. 1216 s. 1 srebrna tobačnica, v. 1241 s. 23 mali prešič, v. 1244 s. 30 mašni plašč, v. 1245 s. 4 zvišana podoba položenja Kristusa v grob, v. 1260 s. 23 mladi konj, v. 1325 s. 2 mali prešič, v. 1335 s. 18 srebrna ura, v. 1376 s. 35 mašni plašč, v. 1416 s. 29 listni obteževalec, v. 1445 s. 1 umetna podoba (sobe zadnje večerje), v. 1528 s. 22 mali konj, v. 1645 s. 21 telica, v. 1650 s. 38 mašni plašč, v. 1661 s. 24 velika podoba (kip) Srca Jez., v. 1727 s. 19 mašni plašč.

Srečkanje se je vršilo 10. maja v mestni hiši v navzočnosti gosposkinih zastopnikov. Listnica izžrebanih števil in dobitkov bode nekako do 19. t. m. gotova ter se bode dobitnikom, ki so cele vrste vzeli (če se sicer za njih ime vé), na dom pošiljala. Da se že do zdaj ni zgodilo, naj dobitniki ne zamerijo; ker dela je pri tem obilno (6000 števil in razdelitev ravno toliko dobitkov na-nje ga res mnogo prizadene), moči pa, če se hoče kaj prihraniti ni premnogo na razpolaganje. Razglasimo pa saj izsrečkane številke glavnih dobitkov, kor se umé samo

je bogata na plemenitih rudah, posebno ko so opazili neko zlatosvetlečo stvar po zemlji; ali to je bila samo žveplena kovina in z žveplencevem pokriti predmeti. Zavaljo tega je mnogo mornarjev dobajalo na ta otok, da se obogaté s kovinami. Med prvimi nam je poznata voznja Juškova l. 1759. Kot kermilar na neki ladiji je opazil te svetleče stvari na Novi Zemlji ter je pridobil nekega trgovca z lojem v Arhangelsku, da pokazuje to na velike zaklade v zemlji. Da se le ta zares okoristi s to rudo, priredi za voznjo eno ladijo, a Juškovo je obljubil za nagrado 250 rubljev za njegove najdbe. Ali vsa ta stvar je propala, ker je podvzetnik na potu v Novo Zemljo umrl.

Tri leta kasneje, l. 1760, se je domislil neki Sava Loškin iz Oloneca, mornar, da mora biti na iztočni strani Nove Zemlje lov izdatnejši nego na zapadni, kajti tukaj do zdaj lovci še niso lovili. In čisto prav je sodil. On se je zatoraj tudi podal na lov v te kraje. Nam je o tem potovanju samo toliko znano, da je Sava Loškin oplul Novo Zemljo, zadržavši se v teh predelih dve zimi in tri poletja. Tako je bilo tudi dokazano, da je Nova Zemlja otok, kar mnogi še v polovici poprejšnjega veka niso verovali.

Tudi še po prvem nevspešnem podvzetju se je

vzdržala vest o bogastvu kovin na Novi Zemlji, in l. 1768 je bil poslan častnik Rozmislov z Gubinom, Čirakinom in drugimi mornarji, da preiščejo to bogastvo ter zajedno ta otok kartografično narišejo. Rozmislov je bil za tako podvzetje jako sposoben, ali ladija, s katero je imel to izvesti, bila je slaba in za voznjo v te kraje nesposobna. Po velikih težavah je prišel Rozmislov v Matoškin preliv, kterege je izmeril natanko. Z visoke gore na iztoku je videl 10. septembra Karsko morje popolnoma brez ledu, ter pot v Jenisej odprt, ali ladija za daljno voznjo ni bila sposobna. On je tedaj sklenil prezimovati blizo iztočnega vhoda k Matoškinemu prelivu, v zatonu imenovanem Tjulanaža Guba. On je postavil dve hišici za prezimovanje, od katerih ena še zdaj stoji ter jo je prof. Nordenskjöld na svojem potovanju l. 1876 videl. Se vé, da je že razpadala. 1. oktobra je Matoškin preliv zamrznil in nekoliko dni kasneje je bilo tudi Karsko morje z ledom pokrito. Pozimi so vladale tukaj strašne burje, da se ni upal večkrat nobeden iz hišice.

(Dalje prih.)

po sebi, da naznanila vsak težko čaka. Od ponedeljka naprej se dobitki izsrečkanih števil zamorejo prejemati v Kravji dolini proti zamenj vlačene številke.

(Vabilo k občnemu zboru „Glasbene Matice“), ki bode v ponedeljek, 19. maja, ob 1/2 8. uri zvečer v čitalnični dvorani. Spored: 1. Ogovor predsednikov. 2. Tajnikovo poročilo o XI. društvenem letu. 3. Poročilo blagajnikovo o društvenem gospodarenji. 4. Posamičnih članov nasveti. 5. Volitev prvosednika in blagajnika ter še 18 odbornikov; odbornikov mora biti najmanj 12 Ljubljanskih (§ 10).

V Ljubljani, dne 5. maja 1884.

Fr. Ravnihar,

prvosednik.

F. Stegnar,

tajnik.

(V imenu nežne mladine) opozorujemo slavno tukajšno redarstvo, naj malo pazi na prodajalke na mestnem trgu. Včeraj zjutraj, ko so šli otroci v šolo, prepirale in kregale so se tako, da je res sramota. Najlepši izraz, kateri je bil čuti, sposoben je človeka posaditi zaradi razžaljenja časti par dni v tamnico. In vse to na očitnem trgu, pred mestno hišo! Po sebnosti odlikovali ste se dve že zelo starikavi na vogalu ob vodnjaku pred g. Pavlinovo prodajalnico. Kaj poretó tujci, obiskajoči „belo Ljubljano“, ko vidijo in slišijo kaj takega? Ako se pa zaradi tujcev ne sramujemo, pazimo na našo mladino. Na stotine učencev vedno koraka tam mimo in ti slišijo take lepe spodbujalne razgovore. Ni se čuditi, ako čujemo iz ust malih fantičev izraze, katerih so se prej sramovali tudi pokvarjeni odrasli!

(Kdo je kriv voz ali kočijaš?) Tako so se mimogredoči popraševali, ko se je na „Maličevem dvorišču“ danes zjutraj prevrnil poštni voz, namenjen v Lukovico. Voz stal je dobro obložen pred hišo, v vozu pa je sedela mlada gospa. Postilijon se vsede spredaj „na kozla“ in požene konjiča. Ali pozabil je bil poprej prazen voz obrniti proti izhodu, zato je moral zdaj to storiti. Hotel je enako fjakerm obrniti na mestu, a ni šlo. Voz se zvrne, pobije na tla enega konja in vse poštno blago ležalo je po dvorišču. Kaj pa gospa v vozu? Srečno se je izmotala iz voza, vsaj na videz nepoškodovana, a blede ko smrt. — Kdor je kedaj opazoval Lukoviško pošto, se mu ta prigodek ne bo zdel čuden. Voz je podoben „grenatirski čak“; spodaj je jako ozek, zgoraj pa zelo neprimerno širok. Le čudo, da se že poprej ni prigodila še večja nesreča na klancu, ovinku ali celó na planem na cesti itd. (Istina! Vredn.)

(Jež in zajčki.) Ni res, če nekteri trdijo, da so v naših časih ženske preveč učene. Evo vam dokaz! Danes zjutraj prinesel je moziček v šolski drevored med kuretino naprodaj tudi ježa. Spustil ga je po tleh in jež se je kmalo živahno zanimal za svojo okolico. Gledalec mu ni manjkalo; med temi bila je tudi elegantna mestna gospica, kateri se je ta „zver“ jako čudna zdela. „Kaj pa je to, poprašča, menda kaj takega ni najti na Kranjskem?“ Urno odgovori muhasti kmetski fantalin, ki je imel na prodaj par zajčkov: „Se vé da ne, to je od daleč tam doli iz turške dežele; saj vidite da naše živali nimajo take dlake.“ „Saj res, vsa začudena zavrne gospica, naši zajčki imajo mehkejo kožico.“

(Nekdaj in zdaj.) Ko slišimo in beremo, kako in koliko se poganjajo zdaj za dolensko železnico, se spominjamo sledeče prigodbe iz nekdanjih dni. Ob času, ko so inženirji pota iskali železnici iz Celja oziroma od Zidanega mosta do Ljubljane, je bilo nekje zbrano številno društvo svetovnih in duhovnih gospodov dolenskih. Eden pričujočih gospodov omeni, da najbolj pripravna in lahka pot bi bila od Zidanega mosta memo Boštanja ali do Sevnice in potem ob potoku Mirni memo Sv. Trojico, Št. Ruperta, Mirne, Sv. Križa. Nad vasjo Ilovca kratek predor pod Javorskem pilom in dalje ob Reki v Litijo. Za Boga, se oglasi oblastni g. K., tadanji zakupnik Mirnske grajščine in ob enem okrajni predstojnik, bodite tiho, če ne nam vzamejo najlepše travnike. Gospodje so bili tiho in obdržali so travnike. A ko bi bili toliko upili, kolikor so si prizadevali tiho biti, bi bila Dolenska znabiti že takrat s svojimi najrodovitnejšimi kraji z Ljubljano in Trstom sklenjena; zakaj enako lahko bi se bil naredil predor pri Višnjigori, kakor pri Javorskem znamenji in kako kratka progá bi bila potem do Novegamesta in do Karlovca! Koliko cenejše bi se bila lahko železnica delala, kakor pa po Savski strugi! Iz tega je razvidno, 1. da „molčati ni vselej zlato“ in 2. kako se svet spreminja; česar so se nekdanj bali in branili, za tisto zdaj prosijo in se trudijo.

Razne reči.

— Za zidanje nove šole na Prežganji so presvili cesar darovali 200 gold.

— Iz Čateža blizu Brežic, 15. maja, se nam poroča: Danes ob tri četrt na tri se je pridivila od Krškega sim huda nevihta. Gosta toča, debela kakor lešniki, se je usula, ter šla več kot četrtinko ure. — Kolika škoda je po vinogradih, na polji in pri sadnem drevju, si je lahko misliti. Ubogi kmet!

Telegrami.

Dunaj, 16. maja, zvečer. Ob 5. uri popoludne je nastal najbrž zaradi neprevidnosti požar v mestnem gledišču, ki je tako naglo okoli sebe segal, da je o 1/2 6. uri že streha pregorela ter postrešje vpepelilo. Bližnje hiše v Šelingovi ulici so bile zaradi viharja v največji nevarnosti. Na mesto požara so prišli nadvojvodi Albrecht, Wiljem in Evgenij; ministri Taffe, Byland, Pino i. dr. — Presvili cesar so si dali poročati vsako četrtinko ure.

Dunaj, 17. maja. Se le ob eni uri popolnoči je bila nevarnost daljnjega požara odstranjena. V zadnjem delu gledišča je požar pa še divjal ter je bil še le pozneje v noč popolno zadušen. Le nekaj gledišnih prostorov in osebnih stanovanj je nepoškodovanih ostalo; notranje gledišča je podrtina, čelo poslopja še stoji. Železni zastor je požar dve uri zadrževal, ki se je pa potem naglo razširil, ko je uni s postrešjem padel.

Čuvaj iz stolpa sv. Štefana je požar 17 minut pred naznanil, kakor iz gledišča. Že pred 4 se je naznanil nek duh po požaru.

Če tudi se o začetku požara razno pripoveduje, je vendar govoriča najbolj gotova, da je požar nastal v slikarski dvorani, ki je bila pod streho.

Razun vseh požarnih straž Dunajskih predmestij so gasiti pomagale tudi vojaške straže; vseh vkup tedaj blizu 1000 mož.

Pri gašenju je bilo 5 oseb ranjenih, katerim so prvo pomoč skazovali prostovoljci rešilne družbe, 20 do 25 oseb je omedlelo.

Gledišče je bilo zavarovano pri francosko-ogerski zavarovalnici za 400.000 gld. Najbrž ne bode več pozidano.

Dunaj, 17. maja. Policijsko spraševanje je skoraj do gotovega dokazalo, da le kaznivredna malomarnost gledišnega tesarja je bila kriva požara. Predsednik ministerstva je danes dopoludne notranje prostore pogorišča pregledoval.

Dunaj, 17. maja. V zbornici poslancev je bil predložen vladni predlog zaradi pridobitve (podržavanja) Plzen-Priesenske železnice. Ministerski predsednik je predsednika državnega zbora prosil, naj določi za volitev delegacij kako prihodnjo sejo.

Po sprejetem načrtu postave zaradi priloge za kranjsko zemljišno odvezo v drugem in tretjem branji, se je splošno posvetovanje o obrtniškem redu nadaljevalo.

Tujci.

16. maja.

Pri **Maliči:** Winter, Brauchbar, Pekari in Raiss, kupč. potovalci, z Dunaja. — Ludovik Nemeček, juvelir, z Dunaja. — Emilija Milazo, zasebnica, z Dunaja.

Pri **Stonu:** Al. dr. Tullinger, e. k. zdravnik, iz Polja. — Savo Pistelič, kupec, iz Banjaluke. — Podkrajšek, kupec, iz Godoviča. — Matija Golob, s. sinom, iz Kranja. — Jera Klinar, zasebnica, z Bleda. — Frane pl. Garzaroli, zasebnik, iz Senožeč.

Pri **Avstrijskem cesarji:** Angelo Almazia, agent, iz Benetk.

Poziv.

Podpisani odbor nujno prosi vsa slavna društva, ktera so se za Binkoštno slavnost v Mozirje objavila, da mu izvolijo prej ko mogoče gotovo število vdeležencev naznaniti, ker je skrajni čas, zaradi voz in drugih podrobnosti potrebno ukreniti.

Vstopnice k banketu dobivajo se od danes naprej po 1 gld. 50 kr. za osobo pri slavnostnem odboru „Savinjskega Sokola“ v Mozirji.

Na zdravje! (1)

V Mozirji, v dan 16. maja 1884. l.

Slavnostni odbor.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Jožef Jerič.

Poslano.

Po hudem požaru, ki je pred mnogimi leti vničil večino hiš naše vasi Kozarje so vsi pogoreli preskrbeli si potrebno strešno opeko iz opekarne gospoda Antona Treo v Brdu pri Viču. Ker je tedaj že mnogo let preteklo in se opeka gori omenjene opekarne v vsakem obziru kot najboljša izkazuje, veže nas dolžnost, v imenu vseh pogorelecev, v korist vseh, kateri izvrstno opeke potrebujejo, gori omenjeno opekarno najtoplejše priporočati.

Kozarje, dne 12. maja 1884.

Janez Vrhovec l. s.

Pavel Sever l. s.

Tomaž Škrbinec l. s.

Franjo Hribar l. s.

Janez Dolinar l. s.

(1)

LEOPOLD TRATNIK,

poprej

Matej Schreiner,
izdelovalec cerkvenega orodja
in posode,
v Ljubljani,

Sv. Petra cesta šte. 24.

Prečastiti duhovščini in p. n. gospodom cerkvenim predstojnikom priporočam svoje že staro, daleč okolo dobro poznano

delavnico cerkvenega orodja.

Zdaj izdeluje se vse prav lepo in močno, po novih obrisih in modelih; vse orodje bode izdelano v zlogih primerno cerkvam, n. pr. gotičnem, romanškem itd.; tudi imam v zalogi več reči izdelanih, kot monštrance, kelhe, lampe, križe za bandera in altarje, svečnike mnogovrstne velikosti, dobro posrebrane, tudi izdelujem rumene, kakoršne kdo želi; staro cerkveno orodje bode na novo pozlateno in posrebrano; strelovodi, ker morajo večkrat pozlateni biti, bodo v ognju pozlateni.

Naročena dela izvršujejo se v vsakršnem zlogu natančno po nakazanem obrisu točno in kar mogoče po nizki ceni.

Za dobro pozlatenje in srebrjenje je garantirano. (4)

Ravnokar so na novo izišle knjige, ki se dobivajo v „Katoliški Bukvarni“:

Exempelbuch für Priester und Volk

von

Leopold Kist.

I. Band: Aberglauben. Kirchenraub.

Cena 2 gl. 52 kr., po pošti 10 kr. več.

(Drugi del [oziroma konec] izide prihodnji mesec.)

Ta alfabetično vrejena izgledna knjiga je zbirka prilik iz veroznanstva, dogmatike in morale; dalje iz zgodovine cerkvene državne in družbinskega življenja. Duhovnikom ponuja ta praktična knjiga za pridige in poučevanje v vprašanjih in odgovorih mnogo raznovrstnega gradiva, zatoraj bo gotovo dobro došla vsem, zlasti duhovnikom.

Der Monat der Himmelskönigin

oder das

Salve Regina

in Betrachtungen für den Marienmonat

von

P. Antonius Denis a. d. Gesellschaft Jesu.

Aus dem Französischen in's Deutsche übersetzt durch den

P. Heinrich Gengler aus derselben Gesellschaft.

Cena 1 gl. 44 kr., po pošti 10 kr. več.

Denis, „Mesec Marijin“, je bil v Belgiji posebno dobro sprejet. Toplo priporočevali in pohvalili so to knjigo škofje v Mechlinu, Genevi, Tournai-u in Lüttich-u. Tudi na Nemškem si je knjiga precej prostora pridobila, in pri vsih Marijnih častilcih je bila s pohvalo sprejeta kakor dobro došli dar.

Zahvaljevaje se prečastiti duhovščini in p. n. občinstvu za do zdaj mu skazano zaupanje z mnogimi naročili, priporočam še nadalje

F. Caserman in dr.,

krojač,

v Ljubljani, gledališke ulice št. 4,

svojo bogato zalogo najboljšega in vsakovrstnega sukna, ter izdeluje vse krojaške dela za gospode točno in po jako nizki ceni. (2)

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo najboljšega kmetijskega in poljedeljskega orodja in strojev, posebno krmoreznic in slamoreznic Henrika Lanža v Mannheimu, kakor tudi druge najboljše izkušene izdelke; nadalje: Žitne sušilnice, vozove, sani, pluge, sesalnice, cevi za vodnjake in vodnjake same, štedilna ognjišča, peči, ognja in tatov varne kase itd.; — potem izvrstni kamniški cement in poljski mavce (gips); dalje železnične šine in kovanja za stavbe, — vse to po najnižjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se vsako naglo in natančno izvršuje. (11)

Podpisani priporočam svojo zalogo

bruseljskih klobukov

in drugih stvari p. n. občinstvu, kakor

vsakovrstne klobuke za gospode

posebno pa: suknene klobuke (Lodenhüte) v raznih barvah, kakor svetlo- ali temnorjavne, svetlo- ali temnozelenne itd., po 2 gl. 20 kr.; trde klobuke, najnovejši izdelek, rujave ali črne, dobro blago, po 1 gl. 80 kr., najboljše po 2 gl. 20 kr.; svilnate cilindre, najfinejša roba in najlepši izdelek, po 4 gl. 50 kr.; klobuke za dečke po 1 gl. do 1 gl. 50 kr.; dalje

srajce za gospode, spodnje hlače, vratnike kravate

(12) itd. itd. itd.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 4.

Naročila s poštnim povzajem se točno izvršujejo.

JAKOB BELEC,

klepar

v Šent-Vidu pri Ljubljani,

se slavnemu občinstvu in preč. duhovščini priporočam za izdelovanje vseh kleparskih del.

V zalogi imam cerkvene svetilnice ali stalnice v različnih slogih, z belimi ali barvanimi šipami in po raznih cenah. Dvoje svetilnic iz kositarja, olepšane z medenino, velja 10, 12, 14, 18 gold.; iz medenine po 20, 24, 30, 32, 35, 40, 45, 50 gld.; iz tompaka 46, 52, 60 gld. in z lepo barvanimi palicami za svetilnice, ki imajo razne cene.

Izdelujem svečnike za pod križeva pota, pušice za pobiranje miloščine po cerkvah; mnogovrstna močna in lepa štedilna železna ognjišča (Sparherde) vse železne in tudi vzdane z bakrenimi kotli. Močna, lepa in umetna železna vrata za cerkve in pokopališča, ograje za krstna kamna, kakor vsakovrstna v kleparski, ključarski, kovino tiskarski in kovaški strok spadajoča dela.

Prezvamem vsakovrstna kleparska in ključarska stavbena dela, izdelovanje pravih strelovodov po najnovejšem načinu, barvanje zvonikov in streh itd.

Vsako delo bode pri meni zanesljivo dobro izdelano in kolikor mogoče po nizki ceni. (12)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.